

hørende, det er det, der er kostbart, hvortil denne Forhøielse i Skolepengene ikke kan have nogen videre Betydning; og naar en anden æret Taler (Schiern) har meent, at man fra det demokratiske Standpunkt netop maatte sørge for, at Skolepengene ikke bleve forhøiede, saa kan jeg oprigtig talt ikke ganske forstaae det. Hvis Børn er det, som i Reglen frekventere de lærde Skoler? Det er Embedsmændenes og de mere Formuendes. Jeg vil meget gjerne indrømme, at disse Folk ere eller i alt Fald kunne være Demokrater, men det er i ethvert Tilfælde saadanne Demokrater, som i Almindelighed have Raad til at betale for deres Børns Underviisning, saa at en saadan ringe Forhøielse af 15 Rd. om Aaret vistnok for dem ikke kan have nogen Betydning. Desuden maa man huske paa, at disse Skoler yde andre Fordøle, nemlig ved Fripladser og Stipendier, som komme de mindre Formuende til gode, og alt dette synes mig at lede til, at man ikke behøver at have nogen Betænkelse ved at votere denne Forhøielse.

Ordføreren: Det er blevet sagt, at det var en ny Underviisningsgjenstand, og det er blevet betonet af den ærede Rigsdagsmand (Høgsbro), som er Forstander for Rødding Skole; jeg skal bemærke, at er den ny, saa er den i Sandhed saa fordringsfuld, som nogen saadan ny Gjenstand godt nogenstunde kan være; thi det er allerede nu kommet dertil, at det, ikke at lægge den samme Vægt paa saadanne Udsagers Studium, ja, endog saa kun at erklære, at en ringe Samling, lagt til en Skole, vil have uheldige Følger og ikke nytte noget videre — at det bringer Folk til at forudsætte hos dem, der fremsætte dette, at de kun bryde sig om fremmede Folk og ikke om deres eget, at de savne Hjerte for hjemlige Forhold, og det bringer endvidere Folk til at tale om Embedsmænd, der faae nok af det classiske Studium, og som nok kunde have Gavn af at see, hvorledes Forholdene ere herhjemme. Jeg skal imidlertid gjøre opmærksom paa, at man dog endelig ikke for den Tid af vort Folks Liv, som ligger forud for vor egentlige Historie, glemmer den Tid, hvor der er en virkelig Historie, at man dog endelig ikke

gaaer saavidt, men vel betænker, at naar man vil drage Udsager ind under det Nationale, gaaer man den forkeerteste Vej, man kan. Det er vel en Sandhed, at Folk have brugt saadanne Ting her i Landet; men man glemmer, at man har brugt de selsamme i de tilstødende Lande rundt omkring, og det Folk af reent forskellige Nationaliteter, hvis dette skal udledes af Sproget. Jeg veed meget vel, at der er en Skole, den historiske Skole, som den kalder sig, der har drevet disse Udsager med megen Ivrighed, men jeg veed ogsaa, at Hovedet for denne Skole — jeg behøver ikke at sige, at jeg respecterer ham i lige saa høi en Grad, som mange Andre gjøre — har sagt i en Skoleplan, som omhandlede Danmarks Historie, at, naar man kom længere frem, navnlig til den nyere Tid, kunde man gaae over den med en Haresød; de Ord har han skrevet. Men lad os ikke komme dertil, at vi glemme det virkelige historiske Liv, som man er istand til at fatte, for et Liv, som vi gjætte os til, som vore Forfædre i alle mulige Retninger, i Henseende til Tjædemidler og Redskaber — Andet gaaer det ikke ud paa — have havt tilfælles med alle Folk, der stode paa det samme Culturtrin — thi det er givet — og som ovenikjøbet efter den historiske Forskning, som denne Skole skal lade staae og ikke skal kunne omstøde, ikke have været af den samme Slægt, som den, hvortil vi høre.

Naar det dernæst er sagt af den ærede Forstander for Rødding Skole (Høgsbro), at han har i 3 Aar undervist deri i Skolen, og at de Unge have havt Glæde deraf, saa vil jeg for det Første gjøre ham opmærksom paa, at der er forskellige Unge, Nogle, som hedde unge Mænd, og Nogle, som hedde Dreng, og at det vist ikke er disse Sidste, som han har havt med at gjøre, og det er netop dem, hvorom der her er Tale, og dernæst vil jeg henstille til hans Overveelse, om det Omfang, hvori Historien har været lært hos ham, har været det Samme som det, der kræves af Disciplene paa Sorø Akademi. Der er vist en overordentlig stor Forskiel derpaa, idetmindste saavidt jeg veed, og ligeledes ere vist Fordringerne til, i hvilken Grad de skulle kunne det, meget strengere i Sorø end hos ham. —